

Patvarc Község Önkormányzata
Képviselő-testületének
5/2005.(IX.27.) rendelete
Balassagyarmat és vonzáskörzete közös helyi hulladékgazdálkodási tervéről

Patvarc Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. Törvény 35. §. (3) bekezdésben kapott felhatalmazás alapján hulladékgazdálkodási tervének elfogadására az alábbi rendeletet alkotja.

1.§

Balassagyarmat és vonzáskörzete közös helyi hulladékgazdálkodási tervét e rendelet melléklete tartalmazza.

2.§

E rendelet 2005. szeptember 30-án lép hatályba.

3.§¹

E rendelet a belső piaci szolgáltatásokról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2006/123/EK irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Gajdos Pál sk.
polgármester

Tatár-Kis Sándorné dr. sk.
címzetes főjegyző

Kihirdetve: 2005. szeptember 27.

Tatár-Kis Sándorné dr. sk.
címzetes főjegyző

¹ Beiktatta a Képviselő-testület 12/2009.(IX.29.) rendelet 11.§-a. Hatályos: 2009. szeptember 29.

**Balassagyarmat és vonzáskörzete közös helyi hulladékgazdálkodási terve
Patvarcot érintően**

**A 126/2003 (VIII.15.) Kormány rendeletben meghatározottaknak megfelelően a helyi
hulladékgazdálkodási terv fejezetei**

- I. A tervkészítés általános adatai
 - II. Bevezetés
 - III. A közös helyi hulladékgazdálkodási terv készítésének jogszabályi alapjai és kapcsolódása más tervezési folyamatokhoz
 - IV. A közös helyi hulladékgazdálkodási tervezéssel érintett terület bemutatása
 - Természeti adottságok és viszonyok
 - Közigazgatási lehatárolás
 - Tájak szerinti lehatárolás
 - Éghajlat és mikroklíma
 - Domborzat és talaj
 - Felszín és felszín alatti vizek
 - V. A környezeti elemek állapota
 - A talajok
 - Vizek
 - Levegő
 - Természeti értékek
 - VI. A hulladékkezelés, hulladékgazdálkodás jelenlegi helyzetének bemutatása
 - VII. A hulladékgazdálkodás során elérendő célok
 - 1. A hulladék-képződés megelőzése
 - 2. Hasznosítás és újrahasználat
 - 3. A hulladék biztonságos ártalmatlanításának fejlesztése, monitoring
 - 4. a hulladék kezelésére vonatkozó szabályok
 - Hulladék lerakás
 - Hulladék égetés 19
 - A hulladékok országhatárt átlépő szállítása
 - 5. Az egyes anyag- és hulladékáramokra vonatkozó szabályok
 - 6. Hulladék-olajok
 - 7. Elemek és akkumulátorok
 - 8. Hulladékká vált járművek
 - 9. Elektromos és elektronikai berendezések - A hulladékgazdálkodás konkrét céljai a munkaterületen
- VIII. A településcsoport hulladékforgalma
 - Kommunális hulladékok
- IX. A hulladékgazdálkodás fejlesztésének iránya és rendszere
 - 1. A hulladékgyűjtési és szállítási rendszer
 - 1) Ömlesztett hulladékgyűjtés
 - 2) Gyűjtőszigetes szelektív gyűjtés
 - 3) Hulladékudvarok
 - 4) Veszélyes- hulladékok szelektív gyűjtése
 - 5) Átrakóállomás

2. Hulladékok hasznosítása, mechanikai előkészítése
Mechanikai előkezelő üzem (Nógrádmarcfal)
Utóválogatómű
- X. A hulladékok kezelésének gazdasági alapjai
Fizetőképesség vizsgálata
A termikus hulladékhasznosítás lehetősége
- XI. A közös helyi hulladékgazdálkodás operatív programja
1) Kiemelt feladatok
Módszerek
2) Felelősség a felhagyott hulladéklerakókért, környezetvédelmi felülvizsgálatok
A regionális program vonatkozásában
- XII. A hulladékgazdálkodási programban foglalt célkitűzések teljesítésének segítése, támogatása

Az I-VIII. fejezet megállapításai

Balassagyarmat már az 1970-es évek elején rendelkezett központilag szervezett hulladékgyűjtéssel, és hulladékszállítással. A megtermelt kommunális hulladék mennyisége 2004-ig elérte a mintegy 215.361 tonnát.

A hulladék elhelyezése 2002-ig a ma már felhagyott Kóvári lerakón történt. Jelenleg a nógrádmarcfali lerakó a kommunális hulladékok befogadója, azonban az egyéb hulladékok gyűjtése nem megoldott szervezetten.

Elérendő cél, hogy a hulladékgazdálkodás, mint elsődleges környezetvédelmi tevékenység révén, a megtérülés és szennyező fizet elv alapján olyan hatékony, racionális gazdálkodási rendszer alakuljon ki, mely további környezeti károk okozása, hátrahagyása nélkül, a korábbi környezeti károk felszámolásán keresztül alakul ki és működik.

A hulladékgazdálkodás rendszerét úgy kell kialakítani, hogy az megteremtse az oktatás, tudatformálás alapjait, környezeti információi nyilvánosak legyenek, és a benne szereplő szervezetek és személyek, hivatalok, vállalkozások, oktatási intézmények példamutató szerepvállalása legyen meghatározó.

Egységes, ellenőrizhető, az új kistérségi együttműködési struktúrákhoz illeszkedő hulladékgazdálkodási rendszer kiépítése a teljes területen, mely az alábbi elemekből épül fel:

- Adminisztratív, oktató és tájékoztató rendszer,
- Gazdasági megalapozottság,
- Ellenőrző rendszer.

A műszaki és szervezeti háttér az Észak Kelet Pest és Nógrád Megyei hulladékgazdálkodási program alapelveire épül!

- a.) Hulladékkezelési és logisztikai központ kiépítése Nógrádmarcfalban.
- b.) Komposztáló kapacitás kiépítése 10.000 tonna/év kapacitással.
- c.) Hulladékudvar, illetve háztartási veszélyes hulladék gyűjtő rendszer kiépítése
- d.) Hulladékgyűjtő szigetek rendszerének kiépítése a hozzá tartozó utóválogató rendszerrel
- e.) Házi komposztálási rendszer elterjesztése azokon a területeken ahol ez lehetséges

- f.) Egységes edényzet, azonos műszaki és környezetvédelmi feltételeknek megfelelő hulladék begyűjtő szolgáltatók.
 - g.) A teljes tervezési terület kommunális szennyvíz elvezető és kezelő rendszerének kiépítése.
 - h.) A keletkező, előkezelt szennyvíziszapok és a termelt komposzt legalább 50 %-ának oly módon történő felhasználása, hogy az a mezőgazdasági termelés révén kerüljön vissza a biológiai körforgásba.
 - i.) Keletkező, előkezelt szennyvíziszapok és a termelt komposzt legalább 50%-ának oly módon történő felhasználása, hogy az rekultivációs célokra kerüljön felhasználásra.
- 1) 2014-ig a keletkező hulladékok 50 %-ának hasznosítása. Ezen belül a csomagolási hulladékok 50%-ának hasznosítása 2008 július1-ig.
 - 2) Lerakással ártalmatlanított hulladékok biológiailag lebontható szerves anyag tartalmának csökkentése
 - a.) 2008. július 1-ig 25%-al
 - b.) 2014. július 1-ig 75%-al
- Az elérendő célok között szerepel az előírásoknak nem megfelelő hulladéklerakók bezárása legkésőbb 2006-ig.

Kiemelten kezelendő hulladékfajták

a.) Papír hulladékok sorsa

A munkaterületen csak a balassagyarmati Vü. Kft. üzemeltet papírgyűjtő rendszert, mely kiterjed a lakossági hulladékgyűjtésre és bevonja az egyes kereskedelmi egységeket is. Az évente begyűjtött papírhulladék mennyiség 135 tonna/év. A munkaterületen egyéb rendszeresen szervezett papírgyűjtés nem működik.

b.) Üveghulladékok sorsa

A munkaterületen nincs üveghulladék gyűjtés. A kereskedelmi visszaváltórendszeren kívüli üveghulladékok teljes mennyisége lerakásra kerül.

c.) Műanyag hulladékok sorsa

A munkaterületen nincs műanyag hulladékgyűjtés. A több utas italcsomagolási rendszer kereskedelmi hálózaton történő visszagyűjtésén kívül, minden műanyag hulladék lerakásra kerül. Ez alól egyetlen üzemi kivétel van, a Pirelli balassagyarmati kábelgyárának kábelbevonási hulladéka, mely újrahasznosításra kerül.

d.) Fémhulladékok sorsa

A fémhulladékok részleges begyűjtése történik meg. A volt MÉH vállalat balassagyarmati telephelyén folyamatosan biztosított a fémhulladékok átvétele. A begyűjtés önkéntes, nem központilag szervezett. A munkaterületen más fémhulladék átvételi hely nem üzemel.

e.) Gumihulladékok sorsa (gépjármű gumiabroncs hulladékok)

A hulladékká vált gumiabroncsok két úton kerülnek felhasználásra. A keletkező mennyiség nagyobb része magánvállalkozásokon keresztül kerül begyűjtésre. Ennek sorsa a továbbszállítás, ahol feljavítás és futófelület felújítás után újraértékesítés

történik. Ez feltehetően a kisebb hányad. Nagyobb mennyiségű hulladékégetésre kerül, több nagyobb cementgyár támasztótüzelésre vesz át gumihulladékokat.

A keletkező mennyiség fennmaradó része a nógrádmarcali hulladéklerakó műszaki védelmének kiépítésére kerül felhasználásra.

A megoszlás arányairól és a begyűjtött mennyiségekről pontos adataink nincsenek, tekintettel arra, hogy e vonatkozásban egyetlen egyedi hulladékgazdálkodási terv sem került benyújtásra a munkaterületet érintően.

f.) Elektronikai hulladékok sorsa

Az elektronikai hulladékok szervezeti begyűjtése a munkaterületen, egyetlen helyen sem történik.

Az ilyen típusú hulladékok kisebb hányada a kommunális hulladékok közé keveredik. A nógrádmarcali hulladéklerakó esetében ezek a hulladékok többségében kiválasztásra és tárolásra kerülnek. Az ilyen típusú hulladékok nagy része az egyes háztartásokban, hivataloknál és vállalkozásoknál kerül felhalmozásra.

g.) Inert hulladékok és építési törmelékek

Az inert hulladékok és építési törmelékek az elmúlt évek során a működő hulladéklerakókra vagy a települések határában lévő anyagnyerő helyekre, vízmosásokba kerültek, vagy sok esetben útstabilizációs célra kerültek felhasználásra. Ezeknek a területeknek a pontos felmérése szinte lehetetlen feladat.

A tapasztalati képlet azt mutatja, hogy az ilyen anyagok, a keletkező hulladékok összes mennyiségének 13-15 %-át teszik ki.

h.) Folyékony hulladékok és szennyvíziszapok

A **folyékony hulladékok** kezelésének tekintetében az elmúlt évekhez képest előrelépés tapasztalható.

Míg 1999-ben csupán Balassagyarmat közel 50%-án, valamint Dejtár és Szügy településeken volt közműves szennyvíz elvezető és tisztító rendszer, mára csupán Nógrádmarcal, Szanda, Terény, településeken vár megoldásra ez a feladat.

Nógrádmarcal vonatkozásában lehetséges megoldás a balassagyarmati rendszerhez történő csatlakozás kiépítése.

Ez abból a szempontból is kiemelt feladat, hogy a település lakosságának ellátása mellett a nógrádmarcali hulladékkezelési központ kommunális szennyvízelvezető hálózattal történő ellátása is megoldható lenne.

A munkaterület vonatkozásában az alábbi területeken találhatóak szennyvíz tisztító telepek:

A **Balassagyarmaton** található szennyvíztisztító telep intenzifikálása, felújítása megtörtént és Balassagyarmat teljes csatornázása mellett, Órhalom, Hugyag, Patvarc települések kommunális szennyvizeit is fogadja, tisztítja.

A **Dejtár** településen található Kaldnes típusú szennyvíztisztító egyedüli az országban és a település szennyvizei mellett, Ipolyvece és Patak településeket is képes ellátni.

Magyarnándorban épült tisztítótelep Cserháthaláp, Csesztve, Cserhátsurány, Debercsény és Mohora településeket látja el.

Érsekvadkerten hagymányos, eleven iszapos, egyesített műtárgyas tisztító épült, Tereske és Szátok településeket látja el, melyek a rétsági kistérséghez tartoznak.

Szügy községben gyökérmezős tisztító működik a település ellátására.

Tengelyen szállított (szippantott) szennyvíz fogadására a térségben Balassagyarmaton napi 50 m³, Bánkon napi 30-40 m³, Galgagután napi 80 m³ kapacitás áll rendelkezésre.

A hulladékgazdálkodás fejlesztésének iránya és rendszere

A munkaterület hulladékgazdálkodásának a tervezett időszakban (2005-2009) két markánsan elkülönülő része lesz. **Az első rész az átmeneti intézkedések időszaka, mely magában foglalja a 2005-2007-ig terjedő időszakot, majd a 2008 és 2009-es éveket, amely az új hulladékgazdálkodási rendszer próbaüzemének lesz tekinthető.**

Az átmeneti időszak feladata, hogy a munkaterület tekintetében végérvényesen szakítson azokkal a gyakorlatokkal, melyek sem a jogszabályi feltételeknek, sem pedig a környezetbiztonsági követelményeknek nem felelnek meg.

Ebben az időszakban meg kell valósítani a teljes területre kiterjedő, egységes színvonalú hulladék gyűjtést és szállítást, fel kell hagyni a jelenleg használt lerakók művelésével.

Ennek az időszaknak kiemelt feladata, hogy a munkaterület lakosságát felkészítse az új hulladékgazdálkodási rendszer használatára.

1. A hulladékgyűjtési és –szállítási rendszer

A munkaterületen a hulladékgyűjtés **öt típusát kell kialakítani**, biztosítva, hogy a különböző hulladékfrakciókat a további hasznosítás, ártalmatlanítás szempontjából legoptimálisabb módon gyűjtsük.

1) Ömlesztett hulladékgyűjtés

Az ömlesztett hulladékgyűjtés a térség valamennyi településén jelenleg is működő gyűjtési forma, amely mind az átmeneti, mind pedig a későbbi időszakban is tovább üzemel, azonban kizárólag az úgynevezett **maradék** hulladékokra terjed ki.

A lakosság tulajdonában, vagy bérleményében lévő gyűjtőedényeket (70-1100 liter) tömörítő lapos, illetve forgódobos hulladékgyűjtő gépjárművek ürítik, amelyeket helyi, térségi szolgáltatók, vagy 100%-ban önkormányzati tulajdonú társaságok üzemeltetnek.

A későbbi rendszerben csak olyan szállítók vehetnek részt, akik rendelkeznek a megfelelő technológiával, hulladékkezelési és gyűjtési hatósági engedéllyel.

Az összegyűjtött hulladékot a gépjárművek valamennyi munkaterületen lévő település esetében közvetlenül a nógrádmarcali **hulladék kezelő központba** szállítják.

2) Gyűjtőszigetes szelektív gyűjtés

A munkaterületen településein a forgalmasabb pontokon (polgármesteri hivatal, élelmiszerüzlet, iskola, vendéglő stb.) gyűjtőszigetek kerülnek elhelyezésre, amelyekben a lakosság elkülönítetten gyűjtheti a papír-, műanyag, illetve üveg hulladékot.

A gyűjtőpontok 1-2,5 m³ térfogatú, műanyagból vagy fémből készült kerek edények, amelyek színei egyértelműen jelölik a gyűjtendő hulladék fajtáját (kék-papír, sárga-műanyag, zöld-üveg).

A gyűjtőszigetek a teljes területen egységesek! A gyűjtőpontok ürítését az erre alkalmas felépítménnyel rendelkező gépkocsik végzik.

A munkaterületen található települések a gyűjtőszigetekben gyűjtött hulladékokat is a nógrádmarcali hulladékkezelési központba szállítják. A hulladékok innen, átrakást,

áttömörítést követően kerülnek az utóválogató műbe, mely a jelenlegi munkaterületen kívül esik. A szállítást, átrakást követően, görgős konténerszállító gépjárművek végzik a hulladékok szállítását.

A szelektíven gyűjtött hulladékok utóválogatását a **Kerepesi válogató műben** végzik majd.

Patvarcon 2 gyűjtősziget kialakítása javasolt.

3) Zöldhulladék gyűjtés

A zöldhulladékok elkülönített gyűjtésére főként az intézményhálózatban keletkező hulladékok esetén kerül sor. A lakosságnál keletkező zöldhulladékok esetében a házi komposztálást kell előtérbe helyezni. Minden olyan területen, ahol ez megoldható (családi házas övezetek) díjkedvezményekkel kell ösztönözni az ingatlanok tulajdonosait.

A teljes rendszer kiépítését követően évi egy, vagy két alkalommal lombtalanítás, zöldhulladék begyűjtés is megszervezhető.

Ezekben az esetekben a hulladékszállító járművek a normál járatrend szerint a zöldhulladékok begyűjtését végzik.

Természetesen a rendszer keretében működő komposztáló telepre a minőségileg megfelelő zöldhulladék kiszállítható lesz.

4) Hulladékudvarok

Az egyes speciálisabb kezelést igénylő hulladékok gyűjtésének bevált módszere a hulladékudvarokban történő hulladékgyűjtés.

A hulladék udvarokban a következő hulladékfrakciók kerülnek begyűjtésre:

- nagyméretű hulladékok (pl.: bútorok, lomok)
- elektromos készülékek hulladécai
- szelektíven gyűjtött háztartási hulladékok: papír, műanyag, üveg, fém, zöldhulladék
- kisebb mennyiségű építési törmelék
- háztartásokban keletkező nehezen kezelhető anyagok (festékes, göngyöleg, étolaj, szárazelem, akkumulátor, gumibroncs stb.)

A hulladékudvarokban lévő konténerek cseréjét pótkocsis, görgős konténeres, illetve láncos konténeres felépítményű járművek végzik. **A munkaterületen Balassagyarmaton létesül hulladékudvar.**

5) Veszélyes-hulladékok szelektív gyűjtése

A háztartásokban keletkező hulladékok veszélyes frakciójának (festékes göngyöleg, gyógyszer, gumihulladék, akkumulátor hulladék stb.) elkülönített gyűjtésére a hulladékudvarok rendszere mellett egy veszélyes-hulladék gyűjtő gépjármű szolgál, amely adott menetrend szerint felkeresi a programban résztvevő olyan településeket, melyek kiesnek a hulladékudvarok ellátási köréből. A helyi lakosság itt adhatja majd le „problémás” hulladékait.

A munkaterület esetén a települések kiszolgálása az alábbi elv szerint történik:

- 1) A balassagyarmati hulladékudvart valamennyi munkaterületen lévő település lakossága használhatja.
- 2) Érsekvadkert és Magyarnándor településeket mobil hulladék begyűjtő járat is kiszolgálja.

- 3) A mobil begyűjtést az igények szerint kell kiterjeszteni a balassagyarmati hulladékudvartól távolabb lévő településekre. A mobil hulladékgyűjtő járással kapcsolatos döntéseket az üzemeltetés tapasztalatai, valamint a lakossági felmérések alapján kell véglegesíteni.

6) Átrakóállomás

A Nógrádmarcali hulladékkezelő központban is létesül kisebb átrakó, de ez kizárólag a szelektíven gyűjtött hulladékok utóválogatóba történő szállítását könnyíti meg és teszi hatékonyabbá.

2. Hulladékok hasznosítása, mechanikai előkészítése

A gyűjtési rendszer eredményeként három fajta hulladék érkezik a három típusú kezelő létesítménybe:

- az egyéb, részben hasznosítható hulladék a mechanikai előkészítőbe, (ömlesztett hulladék)
- a szelektíven gyűjtött papír, műanyag üveg az utóválogató műbe,
- a gyűjtött és kiszállított zöldhulladék a komposztálóba.

Mechanikai előkezelő üzem (Nógrádmarcal)

A hulladékkezelő központokban elhelyezett mechanikai előkészítő üzemben a hulladékot aprítják, majd egy dobszita segítségével külön választják a nagy, illetve kisméretű frakciókat. A kisméretű frakció komposztálásra kerül, míg a nagyméretű frakcióból a fém alkotórészeket mágnesszeperátor segítségével eltávolítják.

A megmaradó anyagot egy fajsúly szerinti osztályozó berendezés könnyű, illetve nehéz frakcióra osztja.

A könnyű frakciót bálázzák, illetve műanyag fóliába csomagolják, így az hosszú időn keresztül tárolható, és igény szerint felhasználható energetikai hasznosító műben fűtőanyagként.

A könnyű frakció energetikai hasznosítására jelenleg a projekt területen kívül kerül sor. A későbbiekben a jelenlegi munkaterületet is magába foglaló régió területén is kell önálló megoldást keresni az energetikai hasznosításra.

Ez utóbbi kérdés sok tekintetben nyitott, hiszen a térségünkben több helyen (Nagykürtös, Salgótarján, Gyöngyös) folynak tárgyalások hulladék konvertáló üzemek létesítésére, melyek megvalósulása ma még igen bizonytalan.

Utóválogatómű

A nógrádmarcali hulladékkezelési központban nem létesül utóválogató mű. Az utóválogatásra a szelektíven gyűjtött hulladékok esetében van szükség. Célja és feladata, hogy a későbbi felhasználásra, nyersanyagként történő értékesítésre készítse elő a lakosság által előszelektált és gyűjtőszigeteken elhelyezett hulladékokat.

A válogatóműbe érkezik a szelektív hulladékgyűjtésből, valamint a hulladékudvarokból származó papír, műanyag és üveg hulladék. Az üveg hulladékot nem válogatják, azt kizárólag a válogatómű területén elhelyezett 32 m³-es konténerben gyűjtik, majd továbbszállítják hasznosításra.

A papír és műanyag hulladék a válogatóműben további válogatásra, majd bálázásra kerül.

A munkaterületen létesülő beruházások röviden összefoglalva:

Hulladékkezelési központ: **Nógrádmarcal**

A hulladékkezelési központban komposztáló telep, mechanikai előkészítő üzem, kisebb méretű átrakó, szociális épület, gépszín, üzemanyag tároló, térfigyelő rendszer, energia tároló

tér (leválasztott energetikailag hasznosítható hulladék tárolás) létesül, valamint a belső munkavégzéshez szükséges gépek kerülnek beszerzésre.

A hulladékok kezelésének gazdasági alapjai

Fizetőképesség vizsgálata

A munkaterület települései Nógrád megyéhez tartoznak. Ezen a területen a lakosság fizetési hajlandósága rosszabb. Ennek oka a többes, de két alapvető okban keresendő. Egyik, hogy az itteni lakosság rosszabb jövedelmi viszonyok között él, egyúttal az iskolázottság, tanultság színvonala is alacsonyabb.

Megfigyelhető jelenség, hogy a hulladékkezelés kérdése valós környezeti veszélyessége, költsége, technikai és személyi szükségletei ellenére nem tudatosul az állampolgároknál.

A hulladékszállítás és kezelés a **legolcsóbb közüzemi szolgáltatás**, mégis itt figyelhetőek meg a legnagyobb lakossági ellenállások.

Nyilván közrejátszik ebben az a tény is, hogy a hulladék elhelyezése, kezelése a lakosságtól távol, nem a nyilvánosság széleskörű bevonása mellett történik.

A vízellátás, vagy villamos energia biztosítás, gázellátás elmaradása közvetlen családi, egyéni szinten jelent igen nagy változást az életszínvonal romlásában, vagy éppen ellehetetlenülésében.

Ezzel szemben egy új hulladékkezelési központ, vagy a környezetbiztonsági feltételeknek megfelelő hulladékdepó megépítése a család, egyén szintjén nem hoz érdemi változást.

Az állampolgár közvetlenül nem érzékeli, hogy az ingatlan elöl elszállított hulladék sorsa hogyan alakul, az erdő szélén, vagy egy modern üzemben köt ki.

A hulladékkezelés olcsóságának árát társadalmi szinten mindig a következő generáció fizeti meg. Ennek megértése magas fokú környezettudatosságot igényel.

Az Észak-Magyarországi régió jövedelmi színvonala a rendelkezésre álló statisztikai adatok alapján elmarad az országos átlagtól (mintegy 13%-kal). A munkanélküliségi ráta 2002-ben Nógrád megyében 8% volt, amely 38%-al magasabb az országos szintnél (5,8%).

A Közép-Magyarországi régió jövedelmi színvonala a rendelkezésre álló statisztikai adatok alapján jelentősen meghaladja az országos átlagot (mintegy 15%-al). Azonban a régió jövedelmi szintjét jelentősen megemeli Budapest kiemelkedő jövedelmi színvonala. Kiszűrve Budapest hatását Pest megye jövedelmi színvonala még mindig magasabb az országos átlagnál, de csak 3 %-al. A munkanélküliségi ráta 2002-ben, Pest megyében 4,3% volt, amely 26%-al alacsonyabb az országos szintnél (5,8%).

A munkaterület települései tehát olyan regionális rendszerhez tartoznak majd, ahol a részes települések jövedelmi viszonyai nem egyenlőek.

Várhatóan a lakossági díjak teszik ki a hulladékdíj bevétel 80%-át, mivel a begyűjtött hulladékból kb. 82% származik a lakosságtól és 20% lesz az intézményi hulladék, és a hulladékkezelési díjak nem lesznek differenciáltak az egyes fogyasztó csoportok között.

A bevételtervben tervezett lakossági díj azonban kiegészül a gyűjtés, szállítás költségét (üzemeltetési és fenntartási, valamint pótlási költségeket) fedező díjrészszel. A fizetőképesség vizsgálat a lakosságot a jövőben terhelő teljes díjra lett elvégezve.

Ezen a ponton szintén meg kell említeni két egymással összefüggő kettősséget.

Egyik, hogy a jelenlegi munkaterület nem minden települése tulajdonosa a nógrádmarci hulladéklerakónak, másik, hogy a 2009-ig terjedő időszak nem csupán a környezeti és műszaki intézkedések, hanem a finanszírozás tekintetében is kettéválik.

A regionális rendszer beüzemelését követő állapotot és az átmeneti időszak feladatainak ismertetése

A projekt belépése után a tervezett átlagos lakossági ártalmatlanítási, hulladékkezelési díj 3986 Ft (15,3 Euro) + Áfa, azaz 4583 Ft (17,6 Euro)/fő/év körül várható.

A bevételtervben kiszámolt díjak nagysága a költségmegtérülés elvét alkalmazza. A Kormányrendelet értelmében viszont a települési szelektív hulladékgyűjtés többletköltségeinek csomagolóanyagokra eső részét finanszírozza majd koordináló szervezet.

Ekkor tehát a „szennyező fizet” elv alapján a hulladékká vált termék gyártója, forgalmazója, illetve ezek által létrehozott koordináló szervezet a beszedett licencdíjból, termékdíjból fizeti meg a szelektív hulladékgyűjtés többletköltségeit. A koordináló szervezet, illetve a kötelezettek megtérítik a szelektív és a vegyes gyűjtés költségei közötti különbséget.

A jelenlegi becslések szerint a többletköltség 1000 Ft(3,8 Euro)/fő/év körül alakul. Várhatóan ennyi hozzájárulást fognak kapni az önkormányzatok, ezzel mérséklődik a szolgáltatási díjnövekedés. Rendkívül óvatos becsléssel is minimálisan 500 Ft. (1,9 Euro)/fő/év támogatással lehet kalkulálni.

A várható évi 500 Ft (1,9 Euro)/fő hozzájárulás eredményeként a lakosság által az induló évben fizetendő díj várhatóan 3486 Ft (13,4 Euro)/fő/év, ÁFA-val együtt pedig 4008 Ft (15,4 Euro)/fő/év körül mozoghat.

Ennek feltétele az állami felelősség megfelelő szintű érvényesítése.

Ehhez járul még a gyűjtés, szállítás díja, amely 2007-ben várhatóan 1062 Ft (4,1 Euro) lesz lakosonként évente. A teljes hulladékkezelési díj a tervek szerint a projekt életbelépése után (2007-ben) 4547 Ft.(17,5 Euro)/fő/év, ÁFA-val együtt pedig 5229 Ft (20,1 Euro)/fő/év lesz.

A projekt beüzemelésének elhúzódása okán további díjnövekmények is realizálódhatnak, melyek véleményünk szerint az infláció mértékéig terjedhetnek.

Az üzemelési időszak átlagában a lakosonkénti díj átlagosan 4774 Ft (18,4 Euro)/fő/év, ÁFA-val 5490 Ft (21,1 Euro)/fő/év lesz a tervek szerint.

A reáljövedelmek alakulásának becslésénél a Pénzügyminisztérium által kiadott prognózist vettük alapul. E szerint a 2005-ben a reáljövedelmek várható növekedése 2% lesz, 2006-ban 2,2%, 2007-ben 2,7%, 2008-2014 között várhatóan évi 3%-ra növekszik az ütem, majd 2015-2019 között már csak évi 2,5% és 2020-tól évi 2% reáljövedelem növekedés várható.

Feltételezzük továbbá 2006-ig a hulladékdíjnak a reálbér-növekedés arányában történő növekedését.

Az átmeneti időszak finanszírozása tekintetében több szempont is érvénysül. Egyrészt az, hogy a nógrádmarcali hulladéklerakóban tulajdonos önkormányzatok ármegállapítóként a nem tulajdonos önkormányzatok számára piaci alapú díjat állapítottak meg, mely 7500 Ft/tonna +ÁFA összeget jelent.

A piaci díj megfizetése Debercsény, Magyarnándor, Mohora településeket érinti.

Az is megfigyelhető, hogy a jelenlegi helyzetben a legnagyobb hulladéktermelő Balassagyarmat esetében a hulladékkezelés díjösszetétele a begyűjtés és szállítás vonatkozásában lényegesen magasabb, gyakorlatilag fordítottja a regionális rendszerben tervezettnek. Ennek fennmaradása esetén a teljes díj a jelenlegihez képest is jelentősen emelkedni fog.

A szelektív gyűjtő, komposztáló, utóválogató és hulladék előkezelő üzemek költsége a jelenlegi ártalmatlanítási költségek többszörösét jelenti.

Az átmeneti időszak beruházási költségei:

Az átmeneti időszak a regionális projekt megvalósításának időszaka egyben.

E vonatkozásban a közös helyi hulladékgazdálkodási terv és a regionális hulladékgazdálkodási program csak együtt értelmezhető.

A közös helyi hulladékgazdálkodási tervben foglalt fejlesztések a regionális hulladékgazdálkodási program keretében valósulhatnak meg.

Ennek költségeit

- a.) 50%-ban az Európai Bizottság
- b.) 40%-ban a Magyar Állam
- c.) 10%-ban a települési önkormányzatok

fizetik meg.

A 10%-os önrész megfizetésének ütemezését az önkormányzati társulás döntése alapján, illeszkedve a program megvalósításához a 2005. évben 20%, a 2006. évben 40%, és a 2007. évben 40% összeggel kell finanszírozni.

Az egy főre jutó hozzájárulás mértéke 2300 és 2500 Ft/lakos összeg között alakul ki.

A konkrét döntéseket a helyi hulladékgazdálkodási tervezéssel érintett önkormányzatok Képviselő testületei határozatokba foglalták. A munkaterületet érintő nógrádmarchali hulladékkezelési központ fejlesztésének tervezett költségei:

- a.) Hulladékkezelési központ létesítményei:

171.595. e Ft

- b.) Mechanikai előkezelő mű létesítményei:

438.880. e Ft

- c.) Komposztáló telep költségei:

128.100. e Ft

Összesen: 909.420. e Ft

Ehhez társulnak a Balassagyarmaton létesítésre kerülő hulladékudvar költségei 40 millió Ft költséggel, valamint a településekre tervezett szelektív hulladékgyűjtő szigetek költségei megközelítőleg 28 millió Ft költséggel.

A termikus hulladékhasznosítás lehetősége

A kialakításra kerülő hulladékgazdálkodási rendszerben a hulladék-előkezelő művekből olyan leválogatott frakció kerül ki, amely termikus hasznosításra alkalmas. Az Európai Unió jogi szabályozása és gyakorlata szintén támogatja a termikus hasznosítás megvalósítását. A technológiák sorában egyre több olyan hulladék feldolgozó üzem jelenik meg, amely a bekerülő és előválogatott hulladékokat klasszikus égetés nélkül képes gázzá és majd gázturbinák segítségével villamos árammá alakítani. A térségben hasonló technológiák telepítésének előkészítése Salgótarjánban és Gyöngyösön már folyamatban van. A munkaterületen és a regionális program területén is meg kell vizsgálni a hasonló technológiákhoz való csatlakozás lehetőségét. Az ezzel kapcsolatos társadalmi-gazdasági, technológiai, környezeti kérdéseket a regionális program megvalósításával egy időben kell tisztázni.

A közös helyi hulladékgazdálkodás operatív programja

1) Kiemelt feladatok:

- a.) Szelektív hulladék gyűjtő szigetek helyének kijelölése településenként.
- b.) Hulladékudvar helyének kijelölése Balassagyarmaton.
- c.) Lakossági felkészítés megkezdése az új hulladékgazdálkodási program következményeire és költségeire.
- d.) A regionális hulladékgazdálkodási program pontos és alapos megismerése minden településen, melyet olyan kontakt személyek kijelölése követ, akik képesek megfelelő visszacsatolásokat nyújtani a projekt megvalósító egység számára.

A c) pontként rögzített feladat kettős, egyrészt társulási feladat, mely a regionális projekt is szervezésre kerül, ugyanakkor települési önkormányzati feladat is, mely a helyi, térségi civil szervezetek és a lakosság aktív bevonásával helyben is megvalósítandó.

Módszerek:

- tájékoztató előadások településenként
- egyszerű és érthető összefoglaló kiadvány, mely nyíltan tárgyalja mind a környezeti, mind a gazdasági kérdéseket
- tanulmányutak szervezése településenként a helyi és térségi hulladékkezelési létesítmények megtekintésére

2) Felelősség a felhagyott hulladéklerakókért, környezetvédelmi felülvizsgálatok.

A munkaterületen lévő hulladéklerakó telepek többsége több település, később települési önkormányzat szolgálatában állt.

Egyetlen hulladéklerakó sem rendelkezik környezetvédelmi felülvizsgálattal, rekultivációs tervvel.

2005. december 31-ig nem kell állapítani a hulladéklerakó telepek vizsgálatával és utógondozásával kapcsolatos önkormányzati felelősségek megoszlását.

2006. március 31-ig meg kell kezdeni a meglévő hulladéklerakók közös felelősségen alapuló környezetvédelmi felülvizsgálatát.

A hulladéklerakó telepek későbbi rekultivációja szerepel az Észak-Kelet Pest és Nógrád Megyei Önkormányzati Hulladékgazdálkodási és Környezetvédelmi Önkormányzati társulás céljai között is. Rekultivációra azonban csak az a hulladéklerakó telep kerülhet, melynek környezetvédelmi felülvizsgálata megtörtént. Ez a rekultiváció tervezésének alapja.

Alapelveként rögzítjük, hogy egy adott lerakó esetében nem kizárólag az a település tartozik felelősséggel, melynek közigazgatási területén a lerakó található.

A felelősséget azok között a települési önkormányzatok között kell megosztani, melyek a lerakót használták.

A felelősség megosztásának alapja a jelen hulladékgazdálkodási tervben megállapított számított hulladékmennyiségek, a közös használat időtartama, és a hulladéklerakó megnyitásának és bezárásának időpontjai alapján kerülhetnek megállapításra.

2005. november 1-ig a mohorai hulladéklerakó bezárása, a mohorai települési hulladékok nógrádmanciali hulladéklerakó telepre szállítása, 2006. május 1-ig teljes körű földtakarása. (Felülvizsgálat folyamatban.)

2006. május 1-ig a cserháthalápi hulladéklerakó bezárása, Cserháthaláp, Cserhátsurány, Magyarnándor, Debercsény hulladékainak a nógrádmanciali hulladéklerakóba történő szállítása. **2006. szeptember 30-ig** a cserháthalápi hulladéklerakó földtakarása.

2006. május 1-ig Szanda és Terény hulladékainak a környezetbiztonsági feltételeknek megfelelő nógrádmanciali hulladéklerakóba történő szállítása, az erdőkertesi hulladéklerakóba történő szállítás beszüntetése.

2006. május 1-ig a munkaterületen a felhagyott hulladéklerakók bevonásával meg kell vizsgálni a térségben keletkező inert hulladékok elhelyezésének lehetőségét.

2006. május 1-ig annak vizsgálata, hogy a munkaterületen kialakítható-e a települési önkormányzatok társulásán, vagy együttműködésén alapuló a hulladékgyűjtést és szállítást végző egységes szervezet.

A regionális hulladékgazdálkodási programnak nem része a hulladék gyűjtő és szállító kapacitások kiépítése. A települések döntési helyzetben vannak a tekintetben, hogy saját

100%-os tulajdonú gazdasági társasággal, vagy nyilvános eljáráson, a piaci szereplők valamelyikével oldják meg a hulladék begyűjtés és szállítás önkormányzati feladatát.

2006. május 1-ig annak vizsgálata, hogy a munkaterületen kialakítható-e a települési önkormányzatok társulásán, vagy együttműködésén alapuló a közterületek használatát, a hulladékszállítás szabályosságát, az illegális hulladéklerakást ellenőrző egységes szervezet.

2006. május 1-ig a jelen hulladékgazdálkodási tervben is rögzített szervezetek közötti együttműködés kialakítása és együttműködési megállapodások megkötése.

2006. május 1-ig a közműves szennyvíz elvezető rendszerrel ellátott területeken azoknak az ingatlan tulajdonosoknak a rákötésre történő kötelezése, melyek esetében a rákötés nem történt meg.

A regionális program vonatkozásában:

2005. december 31-ig a létesítmények kiviteli terveinek és engedélyezési eljárásainak lefolytatása.

2006. március 31-ig a rendszer kivitelezőjének kiválasztása szükséges gépbeszerzési tenderek kiírása.

2006-2007 kivitelezési munkák teljes körű megvalósítása, próbaüzem megkezdése.

2008. Próbaüzem és átállás a normál üzemi körülményekre.